

25.9.2025

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan neuvottelukunnan kokous

Aika torstai 25.9.2025 klo 10.30–12.05

Paikka nh Kollegio, valtioneuvoston linna / Teams

Osallistajat valtioneuvoston controller Jaana Kuusisto, valtiovarain controller -toiminto (puheenjohtaja)
johtava asiantuntija Terhi Sääskilahti, valtiovarain controller -toiminto (varapuheenjohtaja)

neuvotteleva virkamies Meri-Tuulia Pitkänen, valtioneuvoston kanslia
johtava asiantuntija Minna Branders, oikeusministeriö
tarkastuspäällikkö Tuula Weckman, sisäministeriö
talousjohtaja Kristiina Olsson, puolustusministeriö
budjettineuvos Juha Halonen, valtiovarainministeriö
tarkastusneuvos Jarkko Huhtaniska, valtiovarain controller -toiminto, valtiovarainministeriö
talousjohtaja Pasi Rentola, opetus- ja kulttuuriministeriö
erityisasiantuntija Tuija Laukkanen maa- ja metsätalousministeriö
hallitusneuvos Pasi Ovaska, liikenne- ja viestintäministeriö
johtaja Jukka Nummikoski, työ- ja elinkeinoministeriö
hallitusneuvos Kalle Tervo sosiaali- ja terveysministeriö
taluspäällikkö Tuula Pietilä, ympäristöministeriö
apulaisjohtaja Riitta Rosenberg, Valtiokonttori
tarkastuspäällikkö Sebastian Seemer, Valtiontalouden tarkastusvirasto

assistentti Veronika Nurmi, valtiovarain controller -toiminto, sihteeri
johdon assistentti Sirpa Kainulainen, valtiovarain controller -toiminto, sihteeri

1 Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Kokous avattiin klo 10.30 ja asialista hyväksyttiin sellaisenaan.

2 Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen (liite 1)

Edellisen kokouksen pöytäkirja hyväksyttiin sellaisenaan.

3 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan viitekehyksen kehittäminen Suomessa (23FI14) (liite 2)

Johtava asiantuntija Terhi Sääskilahti, valtiovarain controller -toiminto

Kuultiin esitys TSI-hankkeesta ja erityisesti osiosta Output 4 sekä Howspace-työtilan hyödyntämisestä osion kommentoinnissa. Työtila on ollut avoinna neuvottelukunnan ja jaostojen jäsenille kesäkuun alusta lähtien. Sen kautta on koottu näkemyksiä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämistarpeista. Työtilassa käsiteltiin muun muassa yleisiä kehittämiskysymyksiä ja säädöspohjaisia kehittämissuosituksia, jotka pohjautuvat OECD:n laatimiin asiakirjoihin. Kysely toteutettiin aihealueittain ja mahdollisti myös avoimet kommentit.

Keskusteltiin kyselyn numeerisista ja avoimista vastauksista. Suositukset esitettiin listamuodossa, ja niitä sai priorisoida. Korkeimmalle prioriteetille nousi ehdotus keskeisten toimijoiden roolien ja vastuiden sääntelystä. Laajasti kannatusta sai myös ajatus vuosittaisesta itsearviointina osana sisäisen valvonnan toimintaa. Todettiin, että sisäisen valvonnan periaatteet ja viitekehykset kirjattaisiin säädöksiin. Sen sijaan johdon velvoittaminen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan koulutuksiin priorisoitiin vähemmän tärkeäksi osa-alueeksi.

Avoimessa palautteessa korostui tarve selkiyttää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan välistä suhdetta. Esille nostettiin myös sisäisen valvonnan riippumattomuuden ja johdonmukaisuuden merkitys. Sisäisen valvonnan järjestelmällisyyden ja strategisuuden vahvistamiseksi nähtiin tarpeellisenä säätää johdon vastuusta arviointien toteuttamisessa. Sisäisen valvonnan tilasta ei ole selkeää kokonaiskuvaa, ja arvioinnin liittäminen hallituksen vuosikertomukseen nähtiin yhtenä vaihtoehtona. Keskitettyjen toimintojen tehtävät ja raportointivaatimukset eivät sen sijaan nousseet korkealle prioriteettilistalla. Avoimissa kommenteissa kuitenkin ehdotettiin keskitetyn yhdenmukaistamistoiminnan perustamista, jolla olisi myös ohjaus- ja seurantavastuita. Samalla kuitenkin nähtiin VVC-toiminnon jo nykyisellään olevan tällainen keskitetty toiminto, jonka toimivaltuuksia tulisi vahvistaa. Suurin osa vastaajista katsoi säädöspohjan tarkistamisen tai sääntelyn yhtenäistämisen selkeyttävän sisäisen valvonnan roolia omissa organisaatioissaan.

Sisäisen tarkastuksen riippumattomuutta pidettiin keskeisenä prioriteettina. Painotettiin, että sisäinen tarkastus on tärkeää järjestää kaikissa organisaatioissa ja että sen tulisi perustua riskiperusteisuuteen. Lisäksi esitettiin, että tulisi tunnistaa ne valtionhallinnon organisaatiot, joissa sisäistä tarkastusta ei ole järjestetty. Tarkastustoiminnan osaamiseen (substanssiosaaminen sekä keskitettyjen prosessien hyödyntäminen erityisosaamisen, kuten digiosaamisen) ja kohdentamiseen toivottiin panostuksia, jotta saadaan parempi kokonaiskuva tarkastuskentästä. Vastausten perusteella ei kuitenkaan nähty tarpeelliseksi säätää henkilöstömitoituksesta tai edellyttää vuosittaisia laatuarviointoja.

Yleisenä huomiona todettiin myös, että resurssien riittävyys mietityttää laajasti, eikä lisätyötä pidetä aina realistisena. Uusien toimintatapojen toivotaan korvaavan vanhoja, eikä vain kerryttävän tehtäväkuormaa. Edelleen korostettiin esiin nousseiden näkemysten laajempaa levittämistä koko valtionhallintoon.

OECD:n raportti sai tunnustusta, mutta todettiin, että Suomen hallintomallin erityispiirteiden vuoksi kaikkia ehdotuksia ei voida suoraan soveltaa. Työtilatyöskentelyyn osallistui noin 20 henkilöä.

4 Neuvottelukunnan ja jaostojen ajankohtaiset

Valtioneuvoston controller Jaana Kuusisto, valtiovarain controller -toiminto

Johtava asiantuntija Terhi Sääskilahti, valtiovarain controller -toiminto

Tarkastusneuvos Jarkko Huhtaniska, valtiovarain controller -toiminto, valtiovarainministeriö

TSI-hankkeen loppuseminaari järjestetään 22.10.2025 ulkoministeriön tiloissa. Ohjelma on kaksiosainen, jossa aamupäivä on hankkeen varsinainen päätöstilaisuus. Lopputilaisuutta seuraa workshopit, joissa käsitellään hankkeessa valmisteltua systeemisten riskien tunnistamisen metodologiaa. Lisäksi on mahdollisuus keskustella hankkeessa tunnistetuista sisäisen tarkastuksen kehittämisalueista. Lopputilaisuus ja workshopit on tarkoitettu neuvottelukunnan ja jaostojen jäsenille.

Riskienhallinnan jaoston puitteissa on tunnistettu, että useissa ministeriöissä ollaan päivittämässä riskienhallintapolitiikkaa. Teemasta on tarkoitus järjestää erillinen työpaja jaostolaisille. Riskienhallinnan ohjeistuksen kehittäminen on käynnissä, ja uusia hankintoja riskienhallintajärjestelmistä on jatkuvasti meneillään. Lisäksi jaostossa oli keskusteltu riskienhallinnan ja tulosohjauksen välisestä yhteydestä. Jaostossa oli myös käyty läpi aiemmin toteutetun riskienhallintakyselyn tuloksia. Seuraavassa kokouksessa on tarkoitus käsitellä hallituksen vuosikertomuksen riskienhallintaosuuden käsittelyä.

Sisäisen tarkastuksen jaoston osalta todettiin, että puheenjohtajana seuraavat puoli vuotta toimii Jarkko Huhtaniska. Jaoston näkemyksen mukaan sisäistä valvontaa ei ole tarkoituksenmukaista kehittää ensisijaisesti sisäisen tarkastuksen kautta. Jaoston puitteissa on käynnistetty kolme pienryhmää, joiden työskentelyyn osallistuu myös hallinnonalojen virastojen edustajia. Ensimmäinen pienryhmä käsittelee sisäisen tarkastuksen strategiaa ja varmistaa, että työ kytkeytyy johdon toimintaan ja noudattaa standardeja. Toisessa ryhmässä laaditaan tehokas itsearviointityökalu. Molempien ryhmien tuotokset on tarkoitus saada valmiiksi loppuvuoden aikana. Kolmas pienryhmä keskittyy tarkastusyhteistyön edistämiseen erityisesti muiden virastojen kanssa. Kokouksessa käsiteltiin myös korkeakouluharjoittelijoiden rekrytointikäytäntöjä ja rohkaistiin kaikkia organisaatioita hyödyntämään tätä resurssia. Lisäksi tarkasteltiin kyselyn tuloksia, jotka ohjaavat edelleen ryhmien kehittämistyötä.

5 Muut asiat

Budjettineuvos Juha Halonen, valtiovarainministeriö

Kokouksessa käsiteltiin talouspoliittisen ministerivaliokunnan 24.6.2025 linjaamia selvitettäviä asiakokonaisuuksia. Esillä olivat erityisesti kirjanpitoyksiköiden tilinpäätös- ja toiminta- ja taloussuunnittelunormiston uudistaminen, valtionhallinnon sisäisten tarkastajien keskittämistä koskeva selvitys sekä Valtiokonttorin taloushallinnon operatiivisten tehtävien mahdollinen siirtäminen Palkeille.

Todettiin, että selvitystyöt ovat vielä alkuvaiheessa ja tavoitteena on, että mahdolliset toimenpiteet voidaan toteuttaa viimeistään vuonna 2027. Kustannussäästötavoite on vähintään viisi miljoonaa euroa, ja tavoitteena on löytää kustannustehokkaita ratkaisuja.

Valtionhallinnon sisäisten tarkastajien keskittämishankkeessa arvioidaan sisäisten tarkastajien keskittämistä yhteen organisaatioon sekä sisäistä tarkastusta ja sisäistä valvontaa koskevien säästöjen kehittämistarpeita. Työ toteutetaan kahdessa vaiheessa siten, että joulukuun puoliväliin tehdään esitys sisäisen tarkastuksen organisoinnista ja helmikuun puoliväliin mennessä valmistuvat säästöehdotukset. Selvitystyön tueksi virastoille lähetetään kysely sisäisen tarkastuksen organisointimallista ja resursoinnista.

Kirjanpitoyksiköiden normiston uudistamista koskeva selvityshanke on asettamisvaiheessa ja hankkeen määräaika on vuoden 2026 loppu. Tavoitteena on keventää hallinnollisia menettelyjä ja karsia raportointivelvoitteita, minkä voidaan arvioida tuovan säästöjä.

Valtiokonttorin vastuulla olevien valtion taloushallinnon operatiivisten tehtävien siirtäminen Palkeille -hankkeessa edetään ripeämmin ja hankkeen määräaika on marraskuun puoliväli.

Keskustelussa tuotiin esiin huoli viestinnän vähäisyydestä sekä osallistumismahdollisuuksien puutteista. Todettiin, että jo aiemman päätöksen kommentointivaihe oli jäänyt monelta huomaamatta, mikä herättää huolta ministeriöiden työkuorman näkökulmasta. Isoilla rakenteellisilla muutoksilla on laaja vaikutus koko hallintoon, eivätkä säästötavoitteet yksin voi ohjata päätöksentekoa ilman, että arvioidaan tarkasti myös vaikutuksia virastojen toimintaan ja käytännön työn arkeen. Hankeviestintää on sittemmin lisätty ja sitä toteutetaan muun muassa erilaisissa tapahtumissa.

Keskustelussa nostettiin esiin myös huoli tilinpäätösten lakkauttamisen kaltaisista ajatuksista, joita pidettiin äärimmäisinä ja jopa riskialttiina. Todettiin, että vaikka säästötavoitteet ovat ymmärrettäviä, ei voida sivuuttaa sitä, miten kansalaisille tuotetaan läpinäkyvää ja luotettavaa taloustietoa. Korostettiin, että laskelmat tulee säilyttää, vaikka raportointitapoja kehitettäisiin.

6 Seuraava kokous

27.11.2025 klo 9.00–11.00

7 Kokouksen päättäminen

Kokous päätettiin klo 12.05.

Liitteet

Liite 1. Pöytäkirjaluonnos 5.6.2025

Liite 2. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan viitekehyksen kehittäminen Suomessa (23FI14)